

Nr 473.

Av herrar **Wellin** och **Lingström**, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 264, angående krigstidshjälp under år 1917 åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst.*

I propositionen nr 264 angående krigstidshjälp under 1917 åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

a) för beredande under år 1917 av krigstidshjälp åt f. d. befattningshavare i statens tjänst — avskedade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare därunder icke inbegripna — vilka vid ingången av år 1917 äro berättigade till pension eller därmed jämförligt årligt understöd, som av Konung och riksdag till siffran bestämts eller eljest utgår efter av riksdagen prövade grunder, å extra stat för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag å 500,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel under år 1917 låta utbetala vad som för ändamålet erfordras;

b) förklara, att krigstidshjälpen skall till varje dylik f. d. befattningshavare utgå med ett belopp av 100 kronor, under iakttagande dels att hans nu ifrågavarande krigstidshjälp samt pensions- och understödsförmåner icke må tillhoppa överstiga 1,300 kronor för år räknat och dels att från åtnjutande av dylik hjälp undantages ej mindre f. d. befattningshavare, som under år 1917 har att erlægga inkomst- och förmögenhetsskatt för högre belopp än 1,200 kronor, hustrus taxering däri inberäknad, än även gift kvinnlig f. d. befattningshavare, vars man lever; samt

c) medgiva, att krigstidshjälpen må till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han under året avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 4 saml. 213 häft. (Nr 473—474.) 1

Den av Kungl. Maj:t sålunda föreslagna krigstidshjälpen synes oss vara väl lågt tilltagen. Den motsvarar icke på långt när den stora stegring, som under senare tiden inträtt ifråga om priset på alla förnödenheter. De belopp, som särskilt de lägre pensionärerna uppbära, torde i allmänhet vara så knappt tilltagna, att de redan under normala förhållanden tvinga till stor sparsamhet och kanske till försakelser. Huru mycket värre skall det då icke vara, när en sådan dyrtid inträder, som den vi nu leva uti. Därföre torde en större krigstidshjälp än den av Kungl. Maj:t föreslagna vara behöfelig, och anse vi det belopp, som inom löneregleringskommittén föreslogs men icke där blev antaget, nämligen 150 kronor till varje pensionstagare, vara det minsta, som riksdagen under nuvarande förhållanden bör bevilja. Visserligen hade vi tänkt oss att föreslå ett ännu högre belopp, men ha vi i frågans nuvarande läge trott oss gagna saken bäst genom att stanna vid det i löneregleringskommittén framkomna högsta förslaget.

Detta förslag liksom även det av kommittén antagna, 100 kronor, var förbundet med det villkor, att pensionen och tillägget icke i något fall finge tillsammans överstiga 1,300 kronor — en summa, som även Kungl. Maj:t satt som maximum. Det synes oss som denna maximumsumma likaledes vore för låg, och våga vi därför föreslå, att den höjes till 1,500 kronor i överensstämmelse med en inom samma kommitté framkommen tanke på detta belopp. För att vinna likformighet med det av Kungl. Maj:t framställda förslaget, torde endast den f. d. befattningshavare böra komma i åtnjutande av tillägget, vilken erlägger inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av högst 1,400 kronor. Dessutom torde det böra lämnas Kungl. Maj:t öppet att vid behov på grund av andra, särskilda omständigheter medgiva utbetalande av pensionstillägg. De fall torde nämligen icke vara allt för sällsynta, då även den, som erlägger skatt efter avgivna taxerade belopp, är — till exempel på grund av stor familj eller sjukdom — i behov av den ifrågavarande krigstidshjälpen.

Därigenom att alla pensionärerna erhålla ett tillägg av 150 kronor upp till en sammanlagd pensionssumma av 1,500 kronor kommer visserligen tillägget att procentvis bliva stort för de lägsta pensionstagarna, men då grundtanken för alla åtgärder, som ha med olika slags krigstidshjälp att göra, är att hjälpa där behovet är störst, torde förhöjningen vara väl motiverad.

Den av oss föreslagna höjningen av krigstidshjälpen ställer givetvis större krav på statskassan än Kungl. Maj:ts förslag, vilket upptager ett belopp av 500,000 kronor, men ha vi med ledning av den vid den

kungl. propositionen fogade tabellen trots oss finna, att ett belopp av högst 800,000 kronor skulle vara tillräckligt.

På grund av vad vi sålunda anfört få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att

a) för beredande under år 1917 av krigstidshjälp åt f. d. befattningshavare i statens tjänst — avskedade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare därunder icke inbegripna — vilka vid ingången av år 1917 äro berättigade till pension eller därmed jämförligt årligt understöd, som av Konung och riksdag till siffran bestämts eller eljest utgår efter av riksdagen prövade grunder, å extra stat för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag å 800,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel under år 1917 låta utbetala vad som för ändamålet erfordras;

b) förklara, att krigstidshjälpen skall till varje dylik f. d. befattningshavare utgå med ett belopp av 150 kronor, under iakttagande dels att hans nu ifrågavarande krigstidshjälp samt pensions- och understödsförmåner icke må tillhoppa överstiga 1,500 kronor för år räknat och dels att från åtnjutande av dylik hjälp undantages ej mindre f. d. befattningshavare, som under år 1917 har att erlægga inkomst- och förmögenhetsskatt för högre belopp än 1,400 kronor, hustrus taxering däri inberäknad, än även gift kvinnlig f. d. befattningshavare, vars man lever, därest icke Kungl. Maj:t på grund av andra, särskilda omständigheter skulle finna behovet styrkt; samt

c) medgiva, att krigstidshjälpen må till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han under året avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Stockholm den 9 maj 1917.

S. Welin.

Aug. Lingström.

